

Izhaja vsak četrtek
in velja s poštnino vred
in v Mariboru s pošilja-
njem na dom
za celo leto 3 gld. — kr.
„ pol leta 1 „ 60 „
„ četrť leta — „ 80 „
Naročnina se pošilja
opravništvu v stolnem
farovžu.

Deležniki tisk. društva
dobivajo list brez po-
sebne naročnine.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Posamesne liste
prodaja knjigar Novak
na velikem trgu
po 5 kr. — Rokopisi
se ne vračajo, nepla-
čani listi se ne spre-
jemajo. — Za oznanila
se plačuje od navadne
vrstice, če se natisne
enkrat, 8 kr., dvakrat
12 kr., trikrat 16 kr.,
in vsakokrat za kolek
30 kr.

Častitim volilcem

Marenberskega, Sloveograškega in
Šoštanjškega okraja.

Dne 9. maja. bode v Slovegradu volitev
deželnega poslanca namesto umrlega žl.
Adamoviča. Čuje se in graška „Tagesp.“ na glas
po svetu trobi, da hoče neki g. Schmid v Maren-
berga kandidirati, da mu je večina glasov toliko
kakor gotova itd. Kdo pa je ta g. Schmid? Slo-
venci o njem le toliko vedó, da je silen nem-
škutar, ki sili zato v dež. zbor, da bi liberalna
nemčurska stranka enega več, Brandstätter in
Seidl pa tretjega v svoji družbi imela. Vrh tega
pravijo ljudje, ki Schmida dobro poznajo, da ni
mož prebrisanega glave in posebnih vednosti,
kar je vendar pri poslancu neobhodno potreba.

Kaj bi Vam torej ž njim pomagano bilo?
Kdor pozna naše potrebe, ne more drugače so-
diti kakor da Slovecem z narodnimi nasprot-
niki in privrženci nemško-liberalne stranke v
dež. zboru ni ničesar pomagano! Le pomis-
lite! V prihodnjem dež. zboru pride na vrsto pre-
membra srenjske postave. Liberalno-nem-
ška stranka hoče, da ostane srenjam vsa krajna
policija. Ker se je pa zadosti pokazalo, da
župani na kmetih temu sitnemu poslu niso kos
ter se nevarnost in hudobija od dne do dne bolj
množi, hoče nemško-liberalna stranka več srenj
v eno veliko „upravno“ srenjo zložiti, ki bi naj
za policijo skrbela. Tedaj nov zastop, nove vo-
litve, nova skušnja in posebno še — novi stro-
ški, ktere je deželni glavar žl. Kaiserfeld,
nasprotnik nove „upravne“ srenje, preračunal na
200.000 gld. vsako leto! Kot privrženec nemčur-
ske stranke bi gotovo Schmid v tem vprašanji ž
njo potegnul. To bi Vam gotovo ne bilo na korist!

V dež. zboru se tudi podá mnogokrat pri-
lika, potegniti se za pravico slovenskega je-
zika v šolah in uradnih, kjer še vedno — na
veliko duševno škoda Slovecev — skoro izključ-

ljivo nemščina zvonec nosi. Taka ni pri nobe-
nem drugem národu kakor le pri nas, da bi ljud-
stva jezik v šoli in v uradnih veljave ne imel.
Zato pa tudi mila zarja prave, národne omi-
ke slovenskemu ljudstvu ni napočila še, čeravno
si blagi domoljubni možje toliko za to prizade-
vajo. Kamor koli se ozreš, povsod je le nem-
ščina, kakor da nemško ljudstvo na spodnjem
Štajerskem biva! Alj je to prav? Alj ne čuti
vsak pameten mož britkosti in sramote v svojem
srcu, ko vidi, da se mu materni jezik povsod od-
riva, kakor da bi jezik kakih divjakov bil, ki ni
za drugo, nego da se na polju, doma in v hlevih
v njem razgovarjamo. To mora drugače biti,
ker sicer slov. ljudstvo v omiki grozno zaostane.
§. 19., ki nam zagotavlja v vseh razmerah jav-
nega življenja narodno ednakopravnost,
toraj pred vsem šole na národni, ne pa nem-
škutarski podlagi, ta §. mora tudi pri nas enkrat
resnica postati. Treba je le zastopnikov, ki imajo
res tudi zastopnost in srce za naše národne po-
trebe, česar pa onemu Schmidu popolnoma menjka.
Mačka se ne spušča v huhinjsko shrambo k bôhu,
nemškutar pa ne med zastopnike slovenskega
ljudstva, ki tako željno časa pričakuje, da se tudi
njemu popolna národna pravica da, prvi kamen
k modri in edino pravi národni omiki položi.

Sledujoč je treba Slovecem moža, ki je
zvest, odkritosrčen katoličan, ne pa li-
beralna veša. Če hočemo namreč v dež. zboru v
národnem oziru kaj doseči, se moramo pridružiti
poštenim, konservativnim ali katoliškim poslancem
iz nemške strani, ki bodo vselej kakor dosedaj
tudi za naše národne tirjatve glasovali. Treba
toraj moža, ki ni liberalne krvi in se poštenih,
katoliških poslancev ne boji in ne ogiblje, kakor
sedanji slovenski poslanci razan g. Hermana. Pri-
jaznost z nemško liberalno stranko nam v národ-
nem oziru čisto nič ne koristi, mnogo pa škoduje
na vsako stran.

Če pa Schmida vprašate, ali bi on na stran

katoliških nemških poslancev stopil, se vam utegne kar prekrižati in na glas nasmejati! Možje pomislite, koliko odgovornost da imate pri Bogu v tem, koga da volite. Brezverski liberalizem napenja vse žile proti katoliški cerkvi, postava za postavo se sklepa in po deželnih zborih izpeljuje, ki je kat. cerkvi in kat. srenjam na kvar. V taccih časih liberalca voliti se pravi nasprotniku kraljestva božjega meč v roke dajati, število cerkvenih zopernikov množiti in to — dragi bratje! — ni več šala, marveč težka odgovornost pri Bogu! —

Povzdignemo torej o pravem času glas, da ne Schmida voliti! Če bi hujškarji tudi z denarjem prišli nad vas, odpravite grde mešetarje z mozato odločnostjo od sebe, rekoč: Za pravično stvar ni treba mite, za vsacega pa, kterege hoče kdo podkupiti, je to sramota in razžaljenje! Hermanu ni treba pri volitvah nikogar podkupiti, ker ga ljudstvo pozna, da mu najboljše hoče. Tako bodi tudi pri vas: Volite poštenega, narodnega, zvedenega, katoliškega moža, nemškutarja in liberalca pa nikdar ne! Mi Slovenci se vtapljamo pri silnem navalu liberalnega nemštva; kdo bi toraj tako nespameten, slovenskemu narodu in kat. cerkvi tako krivičen bil, da v takih nevarnostih — narodnega in cerkvenega nasprotnika voli? Prijatelj nam ni, ki se nam vsiljuje; pravi prijatelji ljudstva so poprej že znani; enega teh volite enoglasno vsi!

Kandidat za omenjene tri okraje.

Ko je prednji članek že tiskan bil, došel nam je naslednji oklic, kterege razglašama s priščno prošnjo do vseh pravih domoljubov, da se — na stran pustivši vse malenkosti — združijo vsi gledé nasvetovanega g. kandidata in složno delajo zanj. Geslo bodi vsem: Narodna stvar zahteva krepke edinosti ob času, ko nam nasprotnik na vseh straneh narodni dom razdira. Složno bratje in zmaga bode naša!

Oklic.

Ko se je bil naš deželni poslanec žl. Adamovič, kterege nam je nedavno nemila smrt prerano vzela, poslanstvu odpovedal, mislili smo v tukajšnjem volilnem okraju za kandidata postaviti g. J. Pajka. Alj ker je ta gospod naravnost izrekel, da zavoljo svojih ravno zdaj podvzetih znanstvenih opravil ne kandidira, in ker bi vsled njegove, v poslednjem „Gospodarju“ omenjene izjave v 82. št. „Slov. Naroda“ tukajšnji volilci njega nikakor voliti ne mogli, priporoča podpisani odbor kat. polit. društva v Sloveogradcu, dogovorivši se z nekterimi volilci in možji sosednjih okrajev za kandidata gosp. dra. Jožefa Šuc-a, župnika mestne fare v Sloveogradcu, in uljudno vabi volilce, ki so na naši strani, da pri volitvi dež. poslance 9. maja vsi za tega gospoda glasu-

jejo. Prihodnji „Gospodar“ bo čestite volilce z dosedanjim političnim delovanjem g. kandidata seznanil.

V Sloveogradcu dné 19. aprila 1874.
Odbor.

Gospodarske stvari.

Posnetki iz gozdne postave za vojvodstvo Štajersko.

II. Oddelek.

O pospravljanju gozdnih pridelkov.

(Dalje.)

Ako se o splavi, za pripustljivo spoznani, več prosilcev ne more z dobra sporazumeti, se ima splav tako razdeliti, da se vsakteremu posamesnemu prosilcu poseben čas za plavljenje odmeri, in če bi to ne bilo mogoče, se imajo potrebovani oddelki splavi tistemu prepustiti, ki ima lesovino več vrednosti plaviti.

Pri jednaki vrednosti lesovine gre tistemu prednost, ki že dalj časa plavi, pri čisto novi napravi pa tistemu, ki hoče splav po večji daljavi rabiti. —

Izključljivo za plavljenje opravičeni so pa dolžni plavno lesovino drugih prosilcev za plavljenje na njihove zahtevanje po krajevni ceni ali proti primernemu odškodovanju prevzeti, kolikor s tem plavljenje lastne lesovine ni zadržano. Če se les vseh prosilcev za plavljenje ne more skupaj plaviti, gre tistim prednost, ki so lesnim za logam splavnega podvzetnika najbližnji.

Na vsako dovoljenje za napravo splavne stavbe je navezan pogoj, da podvzetnik vsem tistim, ki splavna dovoljenja dobijo, potrebno porabo svoje stavbe proti primernemu odškodovanju odstopi. —

Vsaka nova splavna stavba se mora napraviti, da se že dovoljene splavne stavbe po nji ne motijo in delovanje že obstoječih, porabnih stavb ne ovira.

Že napravljene splavne stavbe se morajo novim splavnim podvzetjem na zahtevanje proti primernemu plačilu v porabo prepustiti, vendar le takrat, če niso lastnina izključljivo opravičenih in če lastniki po takem sami v svoji porabi niso ovirani. —

Če pa lastnik splavne stavbe noče dalje v dobrem stanu držati, jo mora prodati ali v najem prepustiti, in če bi se nič več ne rabila, popolnoma podreti.

Vsak podvzetnik splavi je dolžen pobrežje, pohištva in navodne stavbe, ki so po splavi v nevarnosti, kolikor to politična oblastnija za potrebno spozna, po branivnih stavbah zavarovati. K stroškom branivnih stavb, ki se imajo ne le zaradi splavi ampak sploh proti škodi po povodnji narediti, mora splavno podvzetje po razmeri prineske prinašati. Skodo pa, ki je bila po splavi

narejena, če se to da dokazati, in tudi tisto škodo, ki se je kljubu branivnim stavbam zgodila, morajo splavni podvzetniki povrniti. Škode pa, katerih ni sama splav naredila, se morajo od splavnih podvzetnikov in poškodovancev po razmeri, in če se ta ne da najti, v enakih delih nositi. Škode pa, ktere bi bile tudi nastale, če bi splavi sploh ne bilo, nimajo podvzetniki odškodovati.

Ako vpeljanje splavi ali stavljenje splavnih stavb na takih vodah, ki služijo še drugim navodnim napravam (mlinom, fužinam itd.), posebnih naredeb od strani oblastnij zahteva, se morajo te naredbi dotične posebne postave držati. Mesto, na katerem se ima plavljena lesovina iz vode izmetati in zložiti, določuje, če treba, politična gosposka. —

Pepel rast in rodovitnost sadnih dreves pospešuje.

Pepel ima različnih soli v sebi in kakor se pri sejanju dostikrat kubinjska sol rabi, da se kaljenje semena pohitri, tako se moremo tudi pepela posluževati. Semena namočenega in pred setvijo s pepelom potrošenega se mrčes ne loti. Spomladi na trato potrošen pepel ji vzame kislino in kakor za rast trave dobro dene, ravno tako pospešuje rast sadnih dreves. Kder drevesa sadimo, je dobro v jamo pepela natrositi, pa tudi pozneje pri starih drevesih pepel na marsiktero stran pomaga. Napravijo se namreč, kakor daleč korenine drevesne segajo, le ne preblizo debela, z železnim ali drugim protom luknje v zemljo, v ktere se potem po perišču ali še več pepela nasuje in z vodo ali s čisto gnojnico zalije. Da se te luknje ne zamašijo, vrivajo nekteri tudi drenažne cevi v zemljo in jih s primerno velikimi kosi drna pokrivajo.

Za pokončanje mrčesa ni boljšega od pepela. Mlada, iz semena izrejena drevesa, imajo dostikrat po polžih in listnih uših mnogo trpeti. Potrosijo naj se s pepelom, in pomagano jim bode. Pepel s peskom, vodo in apnom namešan daje mešanico, s katero se debela mažejo in tako zdrava koža napravlja in lišaji in mahovje, ti požrešni zajedavci sadja, pokončujejo. V ta namen je dobro drevesa s pepelovim lugom večkrat pomakati, posebno dobrih nasledkov je to delo, ako se že pri mladih drevesih začne. Gnjiloba pri starih drevesih se po ilu s pepelom namešanem najprej ustavi. Vendar je treba, ako se pepel rabi, gledati na to, da tla niso presuha, drugače bi lahko več škodovalo, kakor koristilo. Premogov pepel ni tako dober kakor leseni. Ima marsikaj škodljivih zvez v sebi in svetovati je, pred porabo ga v malih delih poskusiti.

Turšica za seme. Seme turšično sred storža je najbolj dozorjeno in je za sejanje najboljšje. Spominjamo torej svoje bralce na to, da se pri izbiranju semena tega držé. Posebno gre na to

gledati takrat, kdar je prejšno leto za turšico slabo bilo in turšica sploh ni do dobrega dozorela.

Dopisi.

Iz Celovca 20. apr. „Vse za vero, cesarja in domovino!“ Minuli teden obhajala je naša „Trdnjava“ (polit. društvo za koroške Slovence) v Celovcu svojo obletnico. Ne morem poročati, kaj da se je vse govorilo in sklepalo pri tem zboru, kajti nisem utegnil, čeravno povabljen, priti k zborovanju. Veselilo je pa nas vse tukajšne rodoljube, ko smo prejeli lčno „vabilo“ v roke; veselilo nas je, da se je „Trdnjava“, ki je že nekaj časa obtihnila bila, kakor da je zaspala, z lepo spomladjo zopet lepo oživila ter s tim pokazala, da še ravno tako trdno stoji in tudi zanaprej se ravno tako neutrudljivo bode poganjala za naše pravice. Društvo je zdaj popravilo tudi svoje društvena pravila. Veselilo nas je slišati, da se je društvo zdaj postavilo na trdno stališče krščansko, in da se ne bode samo poganjalo za narodne, ampak tudi za verske stvari. Dostavilo je namreč prvemu §. pravil, da hoče svoje namene dosežati po geslu: „Vse za vero, cesarja in domovino!“

Prav tako! Kajti to je staro pošteno geslo slovensko, vodilo vseh vernih, rodoljubnih Slovencev, ki poveda, da smo zvesti sinovi sv. matere kat. cerkve, udani postavnej vladarski rodovini in vneti za blagor naroda in domovine. To je geslo vseh sedanjih političnih katoliških društev pri Nemcih, Slovencih in Čehih; ali bi se ga torej smela le sama „Trdnjava“ ogibati in bati, ali celo sramovati? Kako bi zamogla vse hvale vredna naša „Trdnjava“ vsem zahtevam in narodovim potrebam sedanjega časa zadostovati, če bi njej le narodnost bila nad vse, vse drugo pa peto kolo na vozu? Slava tedaj vam, vrli narodnjaki, ki ste sprožili to stvar in popravili, kar smo že pogrešali od začetka društvenega obstanka. S tem si bode društvo pridobilo toliko več zaupanja med prostim našim ljudstvom! In tako upamo, da bodedo zanaprej vsi slovenski poštenjaki složno stali v bran mili nam domovini in narodu, zdibujočemu po pravi svobodi!

Gornjgrad 18. aprila 1874. (Dr. Vošnjakov slavnj obhod.) Neki dopis iz Gornjega grada sklepa v „Narodu“ iz sprejema, katerega je dr. Vošnjak imel na velikonočni pondeljek v Gornjem gradu, da so vseh Savinčanov sica temu poslancu udana. Da pa čč. bralci „Sl. Gospodarja“ izvedó, kedo je za njega vnet, in kedo mu je ta sprejem pripravil, naj se zasliši še drugi glas. — Tukajšnji dijaki so napravili na velikonočni pondeljek veselico z igrama „Župan“ in „Dvoboj“, ter so svojo nalogo dobro rešili. Ta den je bil tudi v Mozirju shod, kateremu je predsedoval dr. Vošnjak; udeležili so se ga tudi

4 tržani iz Gornjega grada. Ti povabijo po shodu Vošnjaka tudi v naš trg ter mu namenijo slovesen sprejem. Kupijo smodnika in pošljejo vrlega tukajšnjega fanta naprej v Gornji grad naročaje mu, naj se možnarji nabijejo in naj se veselica pred Vošnjakovim prihodom nikakor ne začne. Fant pa ni ravno konjička pretiral, ampak privoši rajši med potom njemu in sebi pri masličku počtka, da ga tako gospodje iz Mozirja prišli prehitijo, in brez streljanja, brez živjoklicev — tiho, ravno v sred prvega prizora prve igre Vošnjaka v sobano pripeljejo. Naši Vošnjakovei ljuto jezni, da se je njih povelje tako slabo izvršilo, popravijo svojo krivico kmalu. Po prvem prizoru stopi neki tržan na oder ter pozdravi Vošnjaka z „živijo.“ Slišali so se res tudi od občinstva živjoklici, ali veljali so, kakor so poslušalci potem pravili, možu na odru, kateri se je smešno obnašal, le malo krdelce je Vošnjaku „živijo“ vpilo. — Ko se začne drugi prizor, zagromijo tudi možnarji sredi graščinskega dvora in ta bombardement traja med zvonjenjem potrupljenih šip do konca igre, kar ni samo diletantov, ampak tudi občinstvo vznemirjalo in vnevoljevalo. — Po končani igri se poda dr. Vošnjak s svojim mozirsko-gornjegraškim spremstvom v Špendetovo gostilnico. Kaj da je tukaj Vošnjak govoril, poveda „Narod:“ „Nove konfesijonelne postavice niso prenapete in ne obrnjene proti veri.“ Samo škofom, baje, se bo vzelo nekaj pravic in premoženja, da bodo potem kaplani prosteje in bolje živeli!

Gornjegraški tržani, ki ste Vošnjaka poslušali in njegov govor odobraval, kako zamorete vi Vošnjaka razglasiti za svojega poslanca? Ne veste-li, kako krivico delate s tem poštenim kmetom, katerih 7 vrlih volilnih mož je pri zadnji volitvi pogumno stalo za Kosarja in so s tem pokazali, da ne marajo Vošnjaka.

Mož, kateri se poganja le za narodnost, v vseh drugih najvažnejših državnopravnih prашanjih pa vleče z našimi sovražniki, ta ni naš poslanec.

Mož, katerega organ: „Slov. Narod“ zasmehuje in sovraži papeža in škofo, ki so stebri sv. cerkve; ki imenuje pridne, svojemu poklicu zveste duhovnike „pope“, „helote“, „farje“, „fanatike“, „črne kragulje“, značajne svetne može pa, ki se upajo za pravico se potegovati, „kliččep-laze“, „mračnjake“, kateremu ni nobena naprava sv. cerkve več sveta, ki ima versko resnico za staro šaro, katera naj se umakne liberalnim idejam; mož, ki pošilja med slovensko ljudstvo umazani list „Tednik“, ki ima nalog, ljudi v veri omajati, — tak mož ne more biti poslanec gospodarjem, katerim je še vera sveta, in jim je na srcu lastna in svojih otrok časna in večna sreča!

Pristavek vredništva. Da bi bil g. dr. Vošnjak tako govoril, kakor piše dopisnik v „Nar.“, ter konfesijonelne postavice kot nedolžno stvar

popisal, pri kateri bodo le škofi nekoliko trpeli, — tega ne moremo prav verjeti. Naj si je pa tako res govoril ali ne, moramo vsekako varovati poštene možake, da jih nesramna potuhnjenost, ki tiči v onih besedah, ne zmoti, da so sklenjene „verske“ postavice res čisto nedolžna reč. V ta namen razglasimo pismo dra. Vošnjaka, katero je pisal zastran „verskih“ postav iz Dunaja dne 6. marca t. l., ki se glasi:

„Čestiti gospod!

Glavna diferencija, katera gledé konfesijonelnih postav loči Vašo od naše stranke, je vprašanje, ali je državni zbor kompetenten, take postavice dajati ali ne. Mi sodimo, da ima država, to je postavodajalni faktorji, pravico urediti vnanje pravne razmere katoliške cerkve do države in zato hočemo glasovati pri zdajšnjem drugem branji postavice v tem smislu, da se naj predlogi vzemó za podlago špeciální debati. V tej hočemo izreči pri posameznih točkah, s katerimi se ne vjemamo, in to so vse one točke, ki bi vpeljale policijsko nadoblast nad duhovniki, ali ki segajo v deželno avtonomijo. V tem smislu bo de Razlag že pri generalni debati govoril.

Ako se v špeciální debati dotične točke ne spremené, — in da se ne bodo spremenile, temu celó poostrile, tega nam je porok velika ustavoverna večina, — potem seveda tudi mi ne moremo glasovati za take „konfesijonelne“ postavice in bodemo pri tretjem branji to izrekli.*)

Bog vari, da bi jaz kedaj podpiral postavico, katera bi napravila iz duhovnikov državno birokracijo; a mnenje naše stranke je, da se udeležujemo pri špeciální debati in ne a priori zavržemo predloga, kateri seveda jako nesrečno skuša urediti razmere med cerkvijo in državo.“ —

Z vsem spoštovanjem dr. Vošnjak.

Kaj poreče svet k temu? Ali je grdo legal dopisnik v „Nar.“, ali je pa dr. Vošnjak pri slovesnem svojem obhodu po gornji Savinski dolini vse drugače govoril kakor mesec poprej; laž bi pa bilo eno kot drugo — basta! —

Iz Braslovč dne 19. aprila. (Mladoslavenske zvižaje.) Kakor ni nikjer čisto žito brez lulike, tako tudi pri nas. Vendar pri vsem tem živimo v lepem miru in slogi z svojimi čast. dušnimi pastirji; ravno tako tudi s hvalevrednimi gospodi županom in učitelji, tako da smem po pravici našo pošteno občino primerjati srečni ekvadorski državi v Ameriki. Ali to vendar ni okoličnim liberalcem po volji; zato skušajo pri nas seme nesloge zasejati, in to po pohujšljivih časnikih in knižurah, katere našim kmetom živo priporočajo. Tako sem tudi jaz slučajno dobil v roke strupa polno knjigo: „Vera in pamet“. Ko sem jo čital, sem si mislil: kaj je hotel pisa-

*) Pa niso, ampak so tudi za nje glasovali, in že poprej molčali prav pri onih §§., ki stvarjajo „policijsko nadoblast nad duhovniki“. Uredn.

telj te brezumne knjižure — alj svojo učenost svetu pokazati ali se blamirati (ošvigati), ker je sam sebi tolikokrat v nasprotje prišel? Pa vendar utegne pri nevednem ljudstvu veliko hudega storiti, ker tako hudobno sveto vero taji in pači, ter na vso moč duhovski stan ob spoštovanje in zapiranje pripravlja. — Dva liberalna gospodiča sta svojim ljudem tudi „Tednik“ naročila, pa modro ljudstvo mu je kmalu slovo podpisalo; in tako imamo zdaj mir pred njim. Da bi se pa ležej naše ljudstvo pred lažiliberalizmom obvarovalo, bi bilo želeti, naj bi se pri nas **kat. politično** ali **saj bralno društvo ustanovilo**, dokler je še čas, da nas sovražnik nepripravljene ne najde! K temu Bog pomози!

Kmetič.

Sv. Lenart v slov. gor. 13. apr. (Odbor okrajnega zastopa) je pri slednji občni seji udom razdelil proračun za l. 1874, iz kterega je razvidno, da stroški znašajo 49.725 gl. 34 kr.; a nikakor ne, odkod da se bodo denarji vzeli. Stroški za uradovanje, pisarno in postrežnika znašajo 500 gld.; pa po izdelanem proračunu se ne more razsoditi, ali je človek, ki ga je sestavil, kedaj enacega kaj videl ali ne. Ne vem, je li bolj smešno za načelnika ali razžaljivo za okrajni zastop, da se mu tako površno sestavljen račun v roke da. Mi, ki pod različnimi dokladami stokamo, smemo in tudi javno tukaj tirjamo, da našim zaupnim možem v okrajnem zastopu tudi račun preteklega leta izročite, pa takega, da se bo videlo v njem, kam in kako so se denarji uporabili. V zadnji dobi deželnega zbora se je našega zastopa prošnja za podporo iz deželne blagajnice odbila in sicer zato, ker se še za leto 1871 (če se ne motim) račun ni predložil in zastop ni izkazal, za kaj da se je poslednja podpora porabila! Ta podpora je bila izplačana za novo cesto v Cmurek, za katero je v letošnjem proračunu postavljeno 21.947 gld. 77 kr., 8000 gl. se je neki že za njo po nakladah vplačalo, pa polovica se je že drugam obrnila, akoravno skupni okrajni zastop odbora tega ni dovolil. Sicer ima ta steza svojo dvajsetletno zgodovino in odkar so okrajni zastopi, se sicer za njo naklade nabirajo, prav malo se pa stori, in leta še bomo menda čakali, prej ko bo steza dodelana. Ne umemo pa, kako se načelnik okrajnega zastopa in njegov namestnik, kojima deželni odbor mudnost očitati mora, v novi č vladi v potrjenje predložiti moreta, kakor pri nas. — Med drugimi stroški stoji v proračunu 3137 gld. 80 kr. za prestavljenje steze v Radahovi. To je sklenila odborova šestorica, preden je stvar v posvetovanje prišlo pri občni seji. Ker se je tudi že mnogo kamenja navozilo, je bil zastop prisiljen privoljenje dati. Vsa ves se pa temu upira, ker bo steza namesto skozi njo, po strani peljala. Te dni so šli možje sami k deželnemu odboru v Gradec, da svoje zahtevanje osebno opravičijo. Ker deželni odbor ne bo gledal na muhe nekterih tukajšnjih oseb, bodo gotovo

uslišani, in bo okraj velikih stroškov rešen. To upamo, čeravno se sliši, da je deželni odbor stvar že soper Radečane rešil.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. V obeh zbornicah se delajo „verske“ postave naprej, in kadar ste si v malenkostih nasprotni, se pa brž pogodite, ker poplaši ministerski prvosednik uporneže z groženjem, da sicer vlada mora odstopiti. — V zbornici poslancev se je besedovalo o Fuksovem predlogu, izgnati Jezuite in njim ednake redovnike iz Avstrije. Zakaj pa? Ino zarad tega, ker se brezverski liberalci Jezuitov bojijo. Pregnali bi tudi druge duhovnike, ko bi se — katoliških ljudstev ne bali. Pri glasovanju po imenih se je s 148 proti 21 glasovom sklenilo, da se ta predlog odboru v pretres izroči. Dva Moravska poslanca: dr. Fanderlik in dr. Pražak, potem grof Hohenwart in Lienbacher so šli pred glasovanjem iz zbornice. Mnogo poslancev „pravne“ stranke ni bilo na Dunaju. Rusini in eden Poljak in pa poslanec iz južnega Tirolskega v duhovni suknji — Prato — ti so z liberalci za ta liberalni (!) predlog glasovali. Dr. Razlag je vendar toliko takta imel, da je proti glasoval; čast liberaluškega slovenstva sta pa rešila dr. Vošnjak in Pfeifer, ki sta za izgnanje zvestih redovnikov in dušnih pastirjev glasovala! Tudi ministri se pred glasovanjem stran šli, torej ne vemo, kar o tej stvari mislijo; to pa vemo, da Fuksovci in Vošnjakovci ne bodo Jezuitov pregnali, ker še vendar kljubu konfesijonelnim postavam kat. cerkev v katoliški državi ni brezpravna!

Dne 20. aprila so delegacije v Peštu delovati začele. One imajo le z vnanjimi zadevami države, z državnimi financami in skupno armado opraviti, in so edina vez, ki še Avstrijo z Ogerskimi veže. Izredni stroški, za armado znašajo za prihodnje leto 6 milijonov, nasproti je pa grof Andrassy stroške za ministerstvo vnanjih zadev znižal za 112.400 gld.

Državni zbor bo šel o polovici meseca maja do sredi oktobra na počitnice. — Novi zastopnik apostolske stolice, naškof Jakobini, se je svetlemu cesarju slovesno predstavil in pismo poverjenja izročil.

Hrvaška. Vsled pomiloščenja ob priliki 25letnice cesarjevega vladarstva se je 86 kaznovancem vsa ostala kazni, 20 pa deloma prizanesla. — V Jaski je 20 t. m. narodni kandidat, realkin ravnatelj Torbar, skoro enoglasno za poslanca izvoljen bil.

V Dalmaciji razsaja že dolgo lakota, ki posebno zdaj spomladi hudo pritiska in mnogo ljudi pokonča. Ubogi hribovci niso že več mesecev kruha vidili in životarijo ob zmesi iz skorje in zelene trave. Kdor more, hiti v mesta ob morskem

pobrežju, da si košček kruha in polente zasluži in s tem sebe in gladno rodbino preživi. Brezvestni oderuhi prodajajo ubogim ljudem škafo turšice po 9 gld., v tem ko je navadna cena le po 6 gld., in vrh tega še tirjajo, da jim že ob prihodnji žetvi vse povrnejo. Ljudje pa še ne vedo, ali bo letos kaj pridelka, ker je kakor prejšnja leta že zdaj huda suša. Vrh vsega tega je tudi živinska kuga bila in marsikomu 80% živine ugonobila. — Pri vsem tem pa v državnem zboru Dalmatinske železnice, ki bi ljudem vsaj nekoliko zaslužka dale, vedno še rešenja čakajo, ker se bolj mudi s „konfesijonelnimi“ postavami in izganjanjem oo. Jezuitov, kakor da se ubogo ljudstvo smrti otme.

Vnanji svet. V nemškem drž. zboru je res obveljala postava, vsled ktere ostane za 7 let stoječe armade 401.000 mož, kar sili vse sosednje države, da neprimerno mnogo stoječih armad pripravljenih imajo ter je Evropa podobna natlačeni kasarni, ljudske mošnje pa — cvilijo. — Zaprtega mučenca, preč. nadškofa Ledohovski-ja, je posvetna sodnija, ki si prisvaja ime „cerkvene“, zdaj tudi od duhovske službe odstavila! — Ker je s tremi škofi tudi mnogo od njih postavljenih duhovnikov v zaporu, je predložila pruska vlada zdaj postavo, kako da se imajo izpraznjena mesta oskrbovati. Zdaj pridejo torej vladni duhovniki — katoliški odpadniki — na vrsto! In kaj porečejo k temu katoliške srenje? Demokratični list „Frankf. Zeigt.“ piše: „Vsi (vladini) računi napravljani so brez kat. ljudstva, katero stoji, naj reče kdo kar hoče, na strani škofov in duhovenstva, ter ne vidi v strahovanih duhovnikih — državnih hudodelcev, marveč mučence za sv. vero, katerim se izneveriti bilo bi toliko, kot vero zatajiti.“ — Vošnjak in „Narod“ bi pa rekla: „Norasti nemški katoličani, saj vera pri vas nij v nevarnosti!“ —

Za poduk in kratek čas.

0 denarju.

(Iz govora v kat. pol. društvu v Konjicah.)

Denar vsi poznamo; vsak izmed nas si ga želi, in vsak ga potrebuje. Papežu in cesarju, težaku in beraču je denar potrebna stvar. Denar giblje in vlada vse družinsko življenje, ker za denar damo vse, česar ne potrebujemo, in za denar spet vse dobimo, kar potrebujemo. Pregovor torej prav pravi: „Kdor ima denar — je v deželi gospodar.“

Veliko ljudi je, ki denar hvalijo, pa tudi veliko jih je, ki ga preklinjajo, kajti maloktera reč naredi na svetu toliko dobrega in toliko hudega, kakor denar. Tako navadna, potrebna in imenitna reč se mora dobro poznati, dobro rabiti in obračati.

Nekteri mislijo, da je denar bogastvo,

a to je kriva misel, ki bi lahko zakrivila veliko nesreč, ako bi se v djanju izvrševala. Tisti namreč, ki imajo pravico denar delati, kovali bi iz dobrega denarja slabšega in množili papirnatega, da bi ga bilo vedno več — vedno več bogastva — in s tem bi denar prišel ob vso vrednost.

Ker denar ni bogastvo, ne sme tudi gospodarstvu nameniti, gospodar ga ne sme množiti in na kup spravljati, ampak mora z denarjem delati ali gospodariti tako, da bi do bogastva prišel; denar je tedaj gospodarju le sredstvo ali orodje za bogastvo, kakor je igla krojaču, kladvo kovaču, — samo da veliko imenitniše orodje.

Kdor svoje orodje bolje umno in pridno rabi, ž njim koristniše reči prideluje, ta poprej pride do bogastva, tako tudi gospodar, ki denar bolj pridno obrača, ž njim bolj umno gospodari, poprej obogati.

V tem smislu je denar le blago in lahko se ž njim kupčuje in barantuje, kakor z vsakim drugim blagom.

Denarni trgi so po velikih mestih tako imenovane borze, banke, hranilnice i. t. d., ki denar od vseh krajev zbirajo, potem pa ga spet zlasti skoz tovarnice vodijo na vse strani med delavce in ljudstvo.

Ker so ti denarni trgi le po večjih mestih, zato se ondi ne more ves denar od vseh strani nabrati, ampak veliko ga ostane še shranjenega po skrinjah in omarah, kder brez dobička kot mrtvo blago leži. Da bi se tudi tak denar v kupčijo spravil, potrebno bi bilo manjših denarnih trgov med ljudstvom, iz katerih bi se denar spravljajal dalje, — potrebne bi bile posojilnice, ki bi v postranskih krajih osnovane manjše svote denarja zbirale ter jih v kupčijo spravljale.

Kar so za raznovrstno blago zraven velikih kolodvorov ob železnicah majhni, to bi bile za denar zraven borz in bank posojilnice.

Umnemu gospodarju je dendenes potrebno z denarjem barantati, pa — modro in pošteno, drugače ga še le lastna škoda zmodri.

Zgodovinska črtica

(Gregor Ursus, ne Veffen.)

Iz Konjic 20. t. m.

Vaš marljivi g. dopisnik iz Celja je v št. 14. „Sl. G.“ priobčil času prav primerne verstice o bratovščini Marije 7 žalosti. Dovolite mi, da prijateljem naše domače zgodovine pojasnim pogršek, ki je iz „Celjske kronike“ v omenjen dopis se vrinol. V Konjicah doslej ni bilo župnika z imenom „Veffen“. V konjiških krstnih bukvah od l. 1604) katerim pa več listov manjka, se nahaja podpis konjiškega župnika, katerega skoraj ni moč brati. Gospod pisatelj „Celjske kronike“ je bral: „Gregor Veffen“ in ga tako v svoji kroniki (str. 172) priobčil. Drugi so omenjeni podpis dru-

gače brali. Alj cela pravda se je hitro končala, ko se je na krstnem kamnu v Konjicah zapolnil sledeči napis: GRE. VRS₉*), ARCHIDIAC. PACHALIS**) & PAROCH. GONOVICEN. & C.***) FIERI. CVRAVIT Anno. MDCVII. To nam jasno poveda, kako se naj nerazločni podpis v krstnih bukvah bere. Po rodu je bil brz ko ne slovenski „Medved“ — alj po šegi tadanjega časa se je zavlil v plajš latinskega medveda (ursus).

Razne stvari.

(Banka „Slovenija“.) V nedeljo dne 19. t. m. imel je upravljeni svet bankin sejo, iz ktere nazzanjamo dvojni veseli glas: prvič, da je dose-danji glavni ravnatelj žl. Treuenstein odstavljen; drugič, da je bilanca (pobot) po upravljenem svetu natanko pregledana in enoglasno odobrena bila. Namesto Treuensteina je za glavnega ravnatelja pridobljen g. Blaške, dosedanji ravnatelj prve česke pozavarovalnice, našim gospodom ravnateljem osebno znan kot izvedenec in — kar je pogravitno — kot poštenjak, ki je iz domoljubnega sočutja težavno službo pri banki „Sloveniji“ z veseljem prevzel. Sreča za banko; s Treuensteinom odpade môra, ki je tiščala banko in občinstvo, odpade pogravitni napotek, ki je razvoj društva overal. — Prvi občni zbor „Slovenije“ bode v četrtek 28. maja. Voljen bo nov upravljeni svet. — O tem prihodnjic več.

(Globus ali zemeljna kroglja.) Pri Mariboru se je v neki šoli med drugimi učnimi pripomočki tudi „globus“ kupil, ki je natisnjen v Berlinu. Čudno pa je pri tem „globusu“ to, da — ne najdeš „Avstrije!“ Po deželah avstrijskega cesarstva je narisano z debelimi črkami ime: „Deutschland!“ Kje ste c. k. šolski nadzorniki? Je mar res novodobna šola vzrejališče za Nemčijo do Adrije? —

(Bralno društvo.) Visoka c. kr. namestnija je potrdila pravila za „bralno društvo v Lembahu“, kakor so bila po „Slov. Gosp.“ štev. 14. razglašena; kdor tedaj želi enako društvo ustanoviti, se jih zamore po onem navodu poslužiti.

(Sadjoreja.) Sadno drevje letos kaj lepo cvete in obilnega sadu obeta, če ne bo kakove uime; skrbni gospodarji v Lembaški fari so pa tudi letos posebno pridno sadne drevesa sadili, kjerkoli se je dal prostorček najti. Da bi tudi po drugod tako delali!

(Kako Celjani sadjorejo pospešujejo.) Modri mestni zastop celjski je ukazal izrovati vsa sadunosna mlada drevesa, ki so jih očetje Lazaristi na zapadni strani prijaznega griča pri

*) VRSus. V starih pismih se sploh V za U rabi, 9 pa je okrajšan „us“.

**) „Pachalis“ za „Patriarchalis“ — razume se samo ob sebi „oglejski“; torej „višji diakon oglejski“.

***) „Comendator“ kakor so se navadno viši diakoni imenovali. Dopis.

sv. Jožefu zasadili. Po kaki pravici? Le po liberalni nestrpnosti. Zemljišče je namreč cerkveno, in mestni zastop je le samo patron beneficije, ki pripada zdaj oö. Lazaristom. Po novem cerkvenem pravu (celjskem — seveda) sme pa patron tudi v gospodarske pravice segati. Ta ljubi patron je ves drugi svet na hribu gosto se smrečjem nasadil, na vrhu pa ne sme ne sadu ne sence biti! —

(Javna zahvala.) Prečastita gosp. A. Švinger, župnik in M. Slekovec, kaplan v Središču, darovala sta bukvarnici tukajšne trirazredne ljudske šole 112 knjig, podučnih in znanstvenih, več iztisov društva sv. Mohora itd., in sta tako rekoč, temelj k bukvarnici postavila, za kar se jima tukaj javna zahvala izreče. —

Stefan Kovačič,
nadučitelj.

(Umrl je) v Mariboru dne 20. apr. v 44. letu svojega življenja g. Jos. Essel, ravnatelj realkin, za plučno boleznijo. Bil je pokojni izvrsten učitelj in zdaj moder ravnatelj, ki je poznal veliko vrednost lepega reda in pravičnega strahu pri mladeži, in se potem ravnal. Naj bi vsaj enakega naslednika dobil!

(Spremembe v Lavantinski škofiji.) Č. g. Dr. Jožef Šušč je imenovan za mestnega župnika v Slov. Gradci. Prestavljeni so gg. kaplani: Jož. Zadavec v š. Roprt v sl. gor.; — Ivan Vrabl v Monšberg; — Jak. Smole v Loče; — Vinc. Bauman k sv. Magdaleni v Mariboru; — Ivan Kunce stopi v začasni pokoj.

Račun

okrajne založnice v Ljutomeru za čas od
15. septembra 1872 pa do 31. decembra 1873.

A. Prijemki.

Pristopnine udov	420 gl. — kr.
Vloznine udov (pod 50 gld.)	3276 „ 89 „
Vloznine udov (nad 50 gld.)	8383 „ 60 „
Podporniki so na obrestih vložili	63643 „ 9 „
Udje se od ujim podeljenih zalog nazaj povrnoli	21624 „ — „
Od zalog plačane obresti	4402 „ 25 „
Na tiskovinah in kolkih povrnjeno	232 „ 19 „
vkupaj	101982 gl. 2 kr.

B. Izdavki.

Na menjice do 6 mesecev udom posojeno	75581 gl. — kr.
Na menjice nad 6 mesecev udom podaljšano 40667 gl.	
Podpornikom in udom od vlog in nadvložnin povrnjeno	19762 „ 7 „

Na to izplačene obresti	401 gl. 83 ¹ / ₂ kr.
Udom, ki so izstopili, povrnjene vloznine in nadvloznine	569 „ 60 „
Na to izplačene obresti	8 „ 15 ¹ / ₂ „
Namesto kolkov neposredno izplačane pristojbine	47 „ 56 „
Za kolekovanje raznih knjig izdano	45 „ 5 „
Za tiskovine in knjigovezna opravila izdano	155 „ 17 „
Na poštnini, papirju in raznih pisarskih rečeh izdano	15 „ — „
Za inventarne reči potrošeno	428 „ 55 „
vkupaj	97013 gl. 99 kr.
Ako se od prijemkov izdatki odzamejo, ostane blagajnički preostatek od	4968 gl. 3 kr.

C. Pregled.

Sprejeto:

Na pristopninah udov	420 gl. — kr.
„ vložninah udov	3267 „ 89 „
„ nadvložninah udov	8383 „ 60 „
„ vlogah podpornikov	63643 „ 9 „
„ obrestih od podeljenih zalog	4402 „ 25 „
„ povrnitvi za tiskovine in izdane koleke	232 „ 19 „
vkupaj	80358 gl. 2 kr.

(Na dalje prihodnjič)

Drugo in poslednje odprto pismo

g. Janku Pajku v Mariboru!

„Patti chtarì amici carì“.

Pod oklicem osrednjega volilnega odbora v Mariboru bilo je tudi Vaše ime, pod črtico pa po Vašej želji opazka: „G. profesor Pajk se je vsled sporazumljenja med obema strankama na podlagi tega, kar smo kot „poslednjo besedo od svoje strani“ v 30. številki „Gospod.“ (proti koncu) rekli, in v soglasju s tem volilnim oklicem za kandidata postavil.“ — (Glej številki 38. lanskega „Gospodarja“.)

Prav radovedni smo torej bili spoznati Vaše najnovejšo „nazore“, ki so naenkrat drugi postali. Vaše pismo v „Nar.“ odgrinja nekoliko zagrinjalo, da se vidi razlika med našimi in Vašimi nazori in sicer bitstvena razlika! Nečemo besed tratati s tem, kar navajate kot razlog, zakaj da ste se l. 1871 od „konservativne“ stranke ločili, ker smo jeseni anno 1873 do navideznega sporazuma z Vami bili prišli, in smo zaradi sloge Vašo volitev podpirali. — Nečemo tudi preiskovati, kaj da je oni „severni magnet“ bil, o katerem pravite, da bi bil „pravno“ stranko na se potegnili. Vprašamo Vas le, kateri

„magnet“ je neki Vas vlekel, ko ste kot kandidat lani z veseljem šli k zborom „kat. političnih društev“, ktere spadajo vse k „pravni“ stranki? Čutili ste menda, da najdete tukaj in le tukaj značajnih slovenskih mož, kjer so pošteni katoličani, in nade Vas niso prevarile. — Kar govorite o nekem duhovnu, ki je l. 1870 proti Vam se izustil, češ, da bode pruska država „zavetnica“ katolicizmu v dosego rimske krone, je tako sanjarsko, da se trezen politikar temu le smejati zamore. Toda besede, ki jih ob koncu Vašega dopisa v „Nar.“ beremo, nam žalibog kažejo, da so Vaši nazori tako različni od naših, kakor noč in dan. — „Sedanji katolicizem“ — pišete — „z svojo nezmotnostjo nema niti pri germanskem (nemškem), niti pri slovanskem elementu svetá nikakve zaslonbe, ker je on nasprotnik narodnim idejam!“ — Tu ste izrekli tri grozne obdolženja, o katerih bi se dala knjiga pisati. —

1. „Sedanji katolicizem z svojo nezmotnostjo!“ Gotovo imate v mislih versko določbo občnega cerkv. zbora v Rimu zastran papeževe nezmotnosti. Po pravici Vam povemo, da nas je to najbolj spekle, da Vi take stvari v politični razgovor vlečete, o katerih niste pravdu učeni. Katoličani so od začetka do denešnjega dne verovali in vedli, da je papež od Boga postavljeni pastir vseh vernikov, namestnik božji na zemlji, oča in učenik vseh. Kar je v verskih rečeh kot zmoto zaznamoval, je veljalo od nekdanj že vsem pravovernim kot resnica in ravnilo, ker je za to od Boga postavljen in podpiran. Če je toraj občni cerkv. zbor to, kar je od nekdanj veljalo, za sedanji zbegani vek vernikom v prid le bolj določno izrekel: da se namreč papež kot učenik vseh vernikov v določbah o verskem nauku in življenju (nравnosti) zadevajočih vse vernike motiti ne more, ker to razodenje božje uči, — kako zamore le nekoliko podučen katoličan kvasiti o nekem novem ali „sedanjem“ katolicizmu? Prav tisti, ki se dandanas v svoji nevednosti ali pa malopridnosti vpirajo določbi cerkvenega zbora, si prisvajajo nezmotnost, ker si domišljujejo in druge v to zapeljujejo, da sami zastran cerkvenega, od Boga postavljenega učeništva, vse bolj umejo kakor pa rimski papež in več kot 500 zbranih škofov!

Vam, gospod Pajk, pa damo dober svēt, da ne vtikate v politiko tacih reči; če pa to po vsaki ceni hočete, se morate poprej temeljito v teh rečeh podučiti (knig vam zamorem sam posoditi ali nasvetovati), sicer imate pri Bogu veliko in težko odgovornost, da je Vaša lahkomišelnost beseda marsikomu v spodtiko bila, marsikoga morda celó v nasprotje z naukom svete cerkve spravila. In veste, kaj da to v sebi ima?

2. Sedanji katolicizem nema po Vaših mislih „ne pri nemškem, ne pri slovanskem narodu nikakve zaslonbe!“ To je grda laž! Le pri

brezverskih — nemških kakor slovanskih — liberalnih in pa pri razkolnikih je nima! — Poznate vrlo nemško ljudstvo na Tirolskem, Predarlskem, na Gornje - Avstrijskem, na Štajerskem? Ali niste nič brali o sijajnem zboru katoličanov na Dunaji letos dne 19. marcija? Ali nič ne veste o katoliških društvih po Českem, Avstrijskem itd.? Niste li brali prekrasnih govorov posvetnih katoliških veljakov v obeh zbornicah državnega zbora zoper „konfesijonelne“ postave? Med odločno katoliškimi govorniki najdete Slovanov in Nemcev, in vsak zmed njih ima na tisoče kat. volilcev in ednako miselnih za seboj! Kar pa zadeva še posebej Slovane, kako se drznete trditi, da n. pr. pri Slovencih kat. cerkev nikakve zaslonbe nima? Če vas je v vsakem mestu in po nekterih trgih tropa liberalnih, za vse višje, duševno življenje in krščansko vedenje, za krepost in večnost premrlih Slovencev, mislite li, da ste le vi slovenski element? Vi ste majhen odlolek ljudstva, katero daje pravi, národní element. In kar zadeva naše južne brate po Hrvaškem itd., niste li nič brali, s kako navdušenostjo da so v Zagrebu osnovali bratovščino sv. Cirila in Metoda, ki ima blagi namen, pomagati slovanskim bratom pod turškim trinoštvom, in da so bratovščini pristopili od bana počenši vsi odličnejši in razumnejši gospodje svetnega stanu? Ali nič ne veste o društvu sv. Jeronima v Zagrebu, ki ednako našemu društvu sv. Mohora vsako leto na tisoče knjig katoliškimi društvom in drugim podaje? — Vaša trditev nema torej druge resnice v sebi kakor edino le to, da je — gosposki in občanski (bürgerlich) element ali živelj deloma brezverstvu zapadel, čemur se ni čuditi, ker zajema vso svojo modrost iz brezverskih, katoliški cerkvi sovražnih novin, kakor je n. pr. neslovenski „Narod“, da pa je grda laž govoriti, da katolicizem — tudi pri svoji nezmotnosti — nima nikakve zaslonbe več pri nemškem in slovanskem elementu!

3. Ravno tako krivična trditev je, da je „sedanji katolicizem“ nasprotnik „narodnim ideam.“ Kje imate dokazov za to? Vem, da mi boste kazali na posamesne cerkvene organe, češ, da ti, mnogokrat prav strastno, národnim tirjatvam kljubuju. Ali to, dragi gospodine, niti ni katoliško niti po namenu kat. cerkve! Katoliška cerkev ne pozna političnih jezikov, ktere bi národom vsiljevala, marveč spoštuje in si prisvaja vsak jezik, da v njem národe uči. Zatorej je v Rimu dozdej velikansk zavod bil („propaganda“), v katerem so se vzrejvali mladenči in tiskale knjige in spisi vseh jezikov in narodov na svetu. Katoliški cerkvi ni jezik namen, marveč sredstvo v dosego višjega namena: zveličanja duš. Kjerkoli so pa cerkveni organi posamesnim vladam ali strankam na škodo enega ali drugzega národa pomagali v dosego političnih namenov, so to delali na svojo roko in v svoje samopridne

namene, pa „katolicizem“ — prejšnji kakor sedanjí — tega ni kriv, kriva je edino le prijenj- lživost dotičnih organov. —

In tako je dokazano, da so le Vaši nazori napačni, da se torej — čeravno ne vidimo pametnega povoda k temu — po pravici branite „natolcovanja“, češ, da so Vaši in naši nazori ednaki. Urednik „Gospodarjev.“

Najnovejši kurzi na Dunaju.

	fl.	kr.
Zedinjeni drž. dolg (100 gl.) 4 gl. 20 kr. %	69	30
Upne (kreditne) srečke po 100 gl. prvotne vrednosti, brez obresti, pa s 4kratnim srečkanjem	158	50
Ažijo srebra	105	75
„ zlatá	5	30

Tržna cena pretekli teden	V Mariboru		V Ptujju		V Celju		V Varaždinu		
	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	
Pšenice vagan	7	50	7	—	7	80	7	30	
Rži	5	30	5	—	5	50	5	10	
Ječmena	5	—	4	50	4	50	4	10	
Ovsa	2	70	2	70	3	—	2	85	
Turšice (koruze) vagan	5	20	5	10	5	20	5	10	
Ajde	4	30	4	10	5	—	4	40	
Prosa	4	80	4	80	4	80	—	—	
Krompirja	2	50	2	—	2	—	2	50	
Sena cent	1	50	2	20	1	10	1	10	
Slame (v šopkih)	1	40	2	—	—	80	1	40	
„ za steljo	—	80	1	15	—	60	—	90	
Govedine funt	—	30	—	30	—	30	—	24	
Teletine	—	34	—	32	—	32	—	24	
Svinjetine	—	34	—	32	—	32	—	32	
Slanine	—	40	—	38	—	40	—	40	
Drva 36“ tvrda seženj.								9	

Loterijne številke:

V Gradcu 18. aprila 1874: 78 1 82 48 71.

Prihodnje srečkanje: 2. maja.

1—3

Poslano.

V O b r a m b o .

Ker se moje ime rado vtika med one, ki umetna vina delajo, ter se lahko zamenja z drugim enakim imenom, uaznanjam s tem, da kupujem vina le od poštenih vinograjskih posestnikov in le vina iz vinske trte prodajam.

Umetno narejanje vina črtim kot zlobnost ter se s tem v vinskem kraju ne pečam.

Zavarujem se torej z vso odločnostjo proti vsaki zamembi svojega imena.

V Mariboru m. aprila 1874.

Alojzij Frohm.

Mlad fant,

2—2

kteri se hoče štacunarskega posla učiti, se sprejme takoj v štacuni na deželi.

Natančneje se pozve pri M. Berdajsu v Mariboru.

Clayton in Shuttleworth-ovi
kmetijski stroji in orodja:

Ročne mlatilnice po iglični ali lašični osnovi, izvrstne orala in brane itd. priporoča

Zaloga kmetijskih strojev

J. S. Moline-jeva,
v Mariboru, graškem predmestju števil. 91.

Karl Hesse,

pasarski mojster v Mariboru
Viktringhofgasse števil. 28.

2—4

priporoča se

p. n. občinstvu in posebno častitej duhovščini za vsakoršne dela, spadajoča v nja umetnijo, ter zagotavlja, da hoče pošteno in cenó postreči vsakemu.

3—3

Barve, vdelane z oljnatim firnežem,

vsake vrste, oljnati firnež, terpentin, kopal-ski lak, barvine, bron, pravo zlato v listkih, srebro, medne plošče (Metallgold), itd. itd.; zalogo vsakovrstnih ščetek (penzeljnov) priporoča **po znižani ceni**

H. Billerbeck,
malar in lakirar v Mariboru,
v koroški ulici.

P. N.

S tem imamo čast naznaniti, da smo danes mesto gosp. **Friderika pl. Treuensteina** imenovali

gospoda Jan. Al. Blaške-ta,

dozdaj ravnatelja „prve česke občne pozavarovalne banke“ v Pragi, za vodilnega ravnatelja „prve občne zavarovalne banke Slovenije“ v Ljubljani.

Upravični svet prve občne zavarovalne banke „Slovenije“.

V Ljubljani 19. aprila 1874.

Dr. E. H. Costa,
podpredsednik.

Lavoslav knez Salm-Reifferscheid,
predsednik.

Ivan Vilhar,
opravični svetovalec.